

(Εντάθα τιμή ετησία. δρ. 12. | Άλλοδαπὴν) Ἐκδιδομένη Ῥάκις τῆς ἐβδομάδος. (Τιμὴ καταχωρ. δι' ἑκάστον σίχ. λ. 30. | Δι' ἑκάστην εἰδοποίησιν (ἐκ 10 σίχ.) Δ. 3.)
(Δις τὰς ἐπαρχίας..... » 16. | φράγ. 24.)

ΕΛΛΑΔΑ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, Τῇ 22 Νοεμβρίου 1865.

Ἡ σημερινὴ κρίσις.

Ὁ ἑλληνικὸς τύπος τὰ πάνδημα κηρύττων αἰσθημάτων, ἠγωνίσθη νὰ καταδείξῃ τὰ κινδυνώδη αποτελέσματα τῶν κοινοβουλευτικῶν μαζ· διακρίσεων καὶ προσεπάθησε νὰ συνδιαλλάξῃ τὴν τόσῳ κακῶς διαστάσαν μεγαλητέραν μερίδα τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ φεῦ! ἄκαρποι, ὡς φαίνεται, ἀπέβησαν αἱ προσπάθειαι τοῦ.

Σήμερον ἡ Βουλὴ ἐκδίδει ἀπόφασιν ἀποφασίζουσιν ὅχι πλέον ἀπλῶς περὶ τῆς τύχης ἐνὸς ὑπουργείου ἢ μιᾶς πολιτικῆς πορείας, ἀλλὰ περὶ τῆς καταστάσεως ὅλου τοῦ ἔθνους, ὅπερ παροξυσμοὺς ἀλλεπαλλήλους ὑπομείναν, εὐρίσκεται εἰς ἀρρώστιαν ἐπικίνδυνον.

Ὅταν τις ῥίψῃ ἐν βλέμμα εἰς τὰς βιβρωσκομένας ἀπὸ τὰς φλόγας τῶν φατριῶν ἐπαρχίας, καὶ τοιαῦται εἰσὶν αἱ πλείσται, ὅταν ἐξετάσῃ πόσον ἐπέδρασαν εἰς τὴν κοινωνίαν αἱ ὑπουργικαὶ μεταβολαί, ὅταν ἀναμνησθῇ τὰς κακίστας ἐντυπώσεις, ἃς αὐταὶ ἀφῆκαν ἐν Εὐρώπῃ, καὶ τοι μὴ γνωσταὶ μέχρι τέλους, τότε θὰ δυνήθῃ νὰ κρίνῃ πόσον ἡ σημερινὴ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἀπέχει τῶν συνήθων ἀποφάσεων ἐπὶ ὑπουργικῶν ζητημάτων.

Ἄς μὴ βλέπωμεν μόνον πρὸ ὀφθαλμῶν μας, ἃς ἔδωμεν καὶ τὰς ἐπαρχίας, ὅπου αἱ ἀλλεπαλλήλαι μεταβολαὶ τῶν πολιτικῶν ἀνέμων, στρέφουσι τὴν πυρὰν τοῦ ἐνὸς κόμματος κατὰ τοῦ ἄλλου, καὶ γεννῶσι πλείστα μερικά ἀτοπήματα, ἵνα μὴ εἰπώμεν δυστυχήματα.

Ἄς προσέξωμεν εἰς πάντας τοὺς κοινωνικοὺς κλάδους νὰ ἴδωμεν, ὅτι ἡ μὴ μονιμοποίησις μιᾶς κυβερνήσεως, φυγαδεύει τὴν δημοσίαν πίστιν, ἐλαττώνει τὰς συναλλαγὰς, καὶ ἐντείνει τὴν ὕλικὴν ἡμῶν ἀσθένειαν, ἃς μὴ παρορῶμεν τὴν εὐρωπαϊκὴν γνώμην, ἥτις καὶ ἠθικῶς καὶ ὕλικῶς ἀξίζει πολὺ εἰς τὴν πλάστιγγα τοῦ ἔθνους μας, καὶ ὅταν ὅλα ταῦτα γνωρίσωμεν δυνάμεθα νὰ κρίνωμεν ὠφελιμώτερον, περὰ ἂν εὐδόλως εἰς ταῦτα δώσωμεν ἀξίαν.

Ἀλλὰ προσέτι ὁ ἀποφασίζων πρέπει νὰ εὕρискη τὰς λογικὰς αἰτίας, δι' ἃς κρίνει οὕτως ἢ ἄλλως, καὶ τὸν σκοπὸν, ὃν διώκει διὰ τῆς ἀποφάσεώς του, διότι ὅταν κατὰ τὸ ἐν ἢ τὸ ἄλλο ἀπατηθῇ ἢ δολιευθῇ τὴν ἐξουσίαν του, ἔχει νὰ δώσῃ λόγον καὶ ὑποστῇ τὴν αὐστηρὰν ποινὴν τῆς κοινῆς κατακρίσεως.

Ἄν λέγομεν, ὅτι ἡ ἐν ἐρήμῳ πλανωμένη Ἑλλάς ἐτελεῖ-

ωσε διὰ τοῦ παρόντος ὑπουργείου τὸ κινδυνώδες μέρος τῆς πορείας, οὔτε, ὅτι εὗρεν ἐν αὐτῇ τὴν ὠραιότεραν ὁδὸν ἀλλὰ τοῦλάχιστον πρὶν διαγνώσωμεν ἐκ πράξεων καὶ τὸ ὑπουργεῖν τοῦτο, νομίζομεν, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ῥιφθῶμεν πάλιν εἰς τοῦ ἀδήλου τὸ χάος. Δὲν ἰσχυρίζομεθα, ὅτι ἡ Ἑλλάς εὗρε τὸν Μεσσίαν τῆς, ἀλλὰ ἐλπίζομεν, ἐκ τῶν προτέρων κρίνοντες, ὅτι τὸ παρὸν ὑπουργεῖον δύναται ν' ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς κοινὰς ἀνάγκας.

Ἐρωτῶμεν δὲ, καὶ πρέπει νὰ ἐρωτήσωσι καὶ ἐκυτοὺς οἱ βουλευταὶ πρὶν ἀποφασίσωσι, τίς θέλει ἔλθει εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἐὰν τὸ παρὸν ὑπουργεῖον πέσῃ; Ἐν παροδικῶν ὑπουργείων μικτὸν ἐκ τῆς μερίδος τοῦ κ. Βούλγαρη καὶ τῆς τοῦ κ. Κουμουνδούρου ὑπὸ τὴν προεδρίαν ἐνὸς ἀδιαφόρου; Ἀλλὰ οὕτως, ὡς βουλευταὶ, ἀλλὰ οὕτω μᾶς ἐτοιμάζετε καὶ ἄλλο ὑπουργεῖον μετὰ τινὰς ἡμέρας; ὥστε θὰ ἔχωμεν νέας πάλιν ἀγωνίας, νέους παροξυσμοὺς; θὰ ἔχωμεν μετὰ τὸ παροδικὸν καὶ ἄλλο; Δυστυχεῖς ἡμεῖς, ἐὰν ὑποστῶμεν καὶ τὰς νέας ταύτας συμφοράς!

Ἐὰν τοῦλάχιστον ἐβλέπομεν ἄλλο ἰσχυρὸν ὑπουργεῖον μὴ πολέμιον εἰς τὴν κοινὴν γνώμην, μετὰ τοῦτο, δὲν θὰ μᾶς κατελάμβανεν ἀπελπισία, ἀλλὰ σεῖς νὰ λέγητε, ὅτι μᾶς περιμένουσι καὶ δύο ἀκόμη ὑπουργικαὶ κρίσεις, εἶναι ἀσυγχώρητος πρὸς τὰ ἔθνη καὶ συμφέροντα ἀπάθεια.

Προσέτι ἐρωτῶμεν τοὺς ἐπιζητοῦντας τὴν πτώσιν τοῦ ὑπουργείου ἐπὶ τίνος λόγου ἰσχυροῦ καὶ συμφώνου τῇ ἠθικῇ καὶ τῇ δικαίῳ θέλουσιν ἐγείρει τὸ ἰκρίωμά των; Οὐδένα ἐπὶ τοῦ παρόντος ἔχουσι, τοῖς τὸ λέγομεν διαρρήδην, οὐδένα ἱκανοποιῶν τὸ πάσχον ἔθνος. Μάλιστα δὲ τὴν τοιαύτην πράξιν, ἐὰν συμβῇ, βλέπει τὸ ἔθνος τεθεμελιωμένην ἐπὶ λόγων ἡκιστα τιμιέντων δι' αὐτοῦ, βλέπει ἀτομισμοὺς πυρώδεις, βλέπει σκοποὺς κινδυνώδεις, βλέπει ἐνεργείας ἀπεχθεῖς ξένων, ἀλλὰ νόμιμον ἢ καὶ δίκαιον δὲν βλέπει.

Ἄν εἴμεθα ἀπελπισμένοι γράφοντες ταῦτα· διότι ἀκόμη δὲν ἀπεφασίσθη ὁριστικῶς ἡ νέα κρίσις, ἀλλὰ σκοποῦμεν νὰ προλάβωμεν, τοῦλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος αὐτὴν, καὶ πρὸς τοῦτο ἀποτεινόμεθα εἰς τὴν φρόνησιν τῶν βουλευτῶν, ὅσοι δὲν ἔχουσι τὸν λόγον συστηματικῆς ἔχθρας κατὰ τοῦ παρόντος ὑπουργείου, οὔτε ζητοῦμεν τὴν τυφλὴν ὑποστήριξιν αὐτοῦ, ἀλλὰ τὸ δίκαιον, καὶ τὸ συμφέρον ὧν τινῶν τὴν ἀνάγκην παρ' Ἑλλήν αἰσθάνεται ἤδη. Θέλομεν ν' ἀποφύγωμεν τὴν ἀβεβαιότητα τοῦ μέλλοντος, ἥτις φαίνεται φοβερά συγκριτικῶς πρὸς τὸ ἐνεστώδες, θέλομεν νὰ μὴ προκαλέσωμεν τὴν χλεύην τῶν ξένων καὶ τὴν ἀγανάκτησιν τῶν φίλων τῆς Ἑλλάδος· διότι ταῦτα πάντα ἴστανται ἀπειλητικὰ ὕψισθεν μιᾶς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς.

Ἀναμένομεν λοιπὸν μετὰ ἀνησυχίας τὴν ἔκβασιν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς εὐχόμενοι νὰ λάβωμεν ἐξ αὐτῆς ἀφορμὴν νὰ ἐδραιώσωμεν τὴν περὶ τῆς φιλοπατρίας τῶν πολιτικῶν μας πεποίθησιν ἡμῶν.

Ἀπάντησις εἰς τὸν κ. Σαρίπολον.

Πρὸ δεκαπέντε περίπου ἡμερῶν, ἀναγνόντες τὴν ὑπὸ τοῦ ἀξιότιμου κ. Σαρίπολου *Πολ. Μελέτην* ἐπὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Ιουλ. Καίσαρος, κατεχωρίσαμεν περὶ αὐτοῦ ἐν ἀρ. 1559 τῆς «*Αὐγῆς*» κριτικὸν ἀρθρίδιον, δι' οὗ «*συγχαίροντες τὸν συγγραφεὰ διὰ τὴν πολυμάθειάν του λυποῦμενοι ὅτι τὸ βιβλίον του ἐλλήνιστί γεγραμμένον δὲν ἠθέληεν ἀναγνωσθῆναι ὑπὸ τῶν ξένων λογίων*» κτλ. ὑπεβάλλομεν αὐτῷ ἐν τέλει παρατηρήσεις τινὰς περὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἀποδιδόμενου εἰς τοὺς Ῥωμαίους φανατισμοῦ, τῆς ἐπιβροῆς τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῶν κτλ., ὑποστηρίζαντες αὐτάς διὰ παραπομπῶν εἰς τοὺς περὶ τούτων πραγματευθέντας συγγραφεῖς.

Δύο μετὰ ταῦτα ἡμέρας ἀνέγνωμεν ἐν ἀριθ. 1561 τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος ἀνώνυμον ἀπάντησιν, κομισθεῖσαν αὐτοπροσώπως εἰς τὸ γραφεῖον τῆς «*Αὐγῆς*» ὑπὸ τοῦ ἀξιότιμου κυρίου Σαρίπολου, καὶ ἀρχομένην ἐκ τῶν ἐξῆς: «*Ὁ ἐν τῷ προχθεσινῷ φύλλῳ τῆς «Αὐγῆς» ἐπικριτὴς τῆς Πολιτικῆς Μελέτης τοῦ κ. Σαρίπολου (αὐτὸς ἐκεῖνος βέβαια ὁ καὶ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως ἐπικρίνας αὐτήν) ἐσπενσε νὰ πληροφορήσῃ τὸ κοινὸν ὅτι εἶναι ἄξιος τῶν ἐπιθέτων, ἅτινα ἐν τῇ τότε ἀπαρτίσει του ἀπέριμμεν αὐτῷ ὁ κ. Σαρίπολος . . . .*» Διακόπτοντες ἐνταῦθα τὸν ἀξιότιμον κ. Σαρίπολον, παρατηροῦμεν αὐτῷ ὅτι τὸ ἐν ἀριθ. 1559 τῆς «*Αὐγῆς*» ἄρθρον εἶναι τὸ μόνον, ὅπερ ἐγράψαμεν περὶ τοῦ βιβλίου του, ἀφοῦ ἀνέγνωμεν αὐτὸ ὁλόκληρον, τὸ δὲ ἄλλο, τὸ ἐποίησαν οὐδὲ εἰδομὲν, ἔγραψεν ἄλλος τις ἐπικριτὴς, Ἰορδανίδης τὸ ὄνομα, διδάσκαλος τὸ ἐπάγγελμα, ὃν οὐδ' ἐκεῖνον γνωρίζομεν ὥστε ὁ ἀξιότιμος κ. Σαρίπολος, εἰ μὲν ἄνευ προηγουμένης πληροφορίας ἐταῦτιτε τοὺς δύο ἐπικριτάς, ἔπραξε, νομίζομεν, μεγάλην ἀπερισκεψίαν, εἰ δὲ, ὡς ἐβεβίωσαν ἡμᾶς οἱ ἐκδόται τῆς «*Αὐγῆς*», εἰδοποιήθη ὑπ' αὐτῶν, ὅτε ἐνεχείρισεν αὐτοῖς ἰδιοχείρως τὸ ἄρθρον του, τότε ἐν γνώσει . . . . λέγει πράγματα, ἅτινα δὲν εἶναι ἀληθῆ.

Κατωτέρω δὲ ἀφίνων τὸν πρῶτον ἐπικριτὴν ἐπιπίπτει καθ' ἡμῶν, ὀνομάζων «*μελέτην ἀκαδημίας τῶν καφτερειῶν, καπλήλων, φθογερούς*» κτλ. καὶ ταῦτα πάντα, διότι κοσμίως, εὐσχήμως καὶ ἀπανταχοῦ ἀποκαλοῦντες αὐτὸν «*ἀξιότιμον κ. Σαρίπολον, σοφὸν καθηγητὴν*» κτλ., ἐῖπομεν αὐτῷ ὅτι δὲν συμμεριζόμεθα τῆς γνώμης του περὶ τοῦ φανατισμοῦ τῶν Ῥωμαίων, τοῦ κύρους τοῦ Συστωνίου, τῆς ἀμαθείας τοῦ Ναπολέοντος καὶ τῆς συντάξεως τοῦ *ἑπειδή*. Ἰεροκλήρως τις τοῦ μεσαιῶνος γράφων ἐγκώμιον εἰς τὴν ἁγ. Μαγδαληνὴν παρητήθη τοῦ ἔργου του, μὴ εὐρίσκων εἰς τὴν λατινικὴν γλῶσσαν ἐπιθέτα ἱκανὰ πρὸς ἀνύμνησιν τῆς μετανοίας τῆς *(Legen. Aur. ἐκδ. Ἑνετ. εἰς 11 Ἀπριλ.)*, ἡμεῖς δὲ παραιτούμεθα ν' ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἀπαντήσεως τοῦ κ. Σαρίπολου, εὐρίσκοντες τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν οὐχ ἥττον ἀπορὸν ἐπιθέτων καταλλήλων πρὸς ἀνύμνησιν καθηγητοῦ, ἀποκρινόμενου δι' ὕβρεων εἰς κριτικὰς παρατηρήσεις. Τοῦτο δὲ μόνον λαμβάνομεν τὸ θάρρος νὰ παρατηρήσωμεν εἰς τὸν δόξολον καθηγητὴν ὅτι, ἵνα τὸν «*φθονώμεν*» ἔπρεπε τοῦλάχιστον νὰ τὸν γνωρίζωμεν, τοιαύτην δὲ τιμὴν (ἡ φράσις εἶναι καθιερωμένη) δὲν ἔχομεν ἂν δὲ, ὡς ἰσχυρίζεται, ἐπροτιθέμεθα νὰ «*καμάωμεν πάταγον*» διὰ τῆς

ἐπικρίσεώς μας, ἀντὶ νὰ ἐπικρίνωμεν τὸν ἀξιότιμον κ. Σαρίπολον ἠθέλαμεν μᾶλλον μιμηθῆναι αὐτὸν, ἐκλέγοντες καὶ ἡμεῖς Ναπολέοντά τινα πρὸς ἐπικρίσιν.

Τὰ στενὰ ὅρια τῆς τε ἐφημερίδος ἐν ἣ γράφομεν καὶ τῆς ὑπομονῆς τῶν ἀναγνωστῶν δὲν συγχωροῦσιν ἡμῖν νὰ ἐκτανθώμεν ὅσον ἔδει ἀποκρινόμενοι εἰς τὰς ἱστορικὰς τοῦ ἀξιότιμου κ. Σαρίπολου παραδοξολογίας. Τοῦτο ἴσως πράξομεν ἀκολουθῶς: ἐν τούτοις παρατηροῦμεν ὅτι περὶ τοῦ φανατισμοῦ τῶν Ῥωμαίων παρέπεμψεν ἡμᾶς ὁ σοφὸς καθηγητὴς εἰς τὴν *Ἱστορίαν* ἐν γένει. Ἡ παραπομπὴ αὕτη ἐφάνη ἡμῖν ὁπωσὺν γενικὴ καὶ ἀόριστος. Καὶ ὁ μὲν πολυάσχολος κ. Σαρίπολος, ὁ ὀνομάζων ἡμᾶς ἀργοὺς *λογιώτατους*, καλῶς ἴσως ἔπραξε παραπέμπων εἰς τὴν *Ἱστορίαν*, ἣν ὑποθέτει ὅτι ἔχομεν καιρὸν ὁλόκληρον ν' ἀναγνώσωμεν, ἡμεῖς δὲ γνωρίζοντες πόσον πολῦτιμοι εἶναι αἱ στιγμαὶ τοῦ φιλοπόνου καθηγητοῦ, δικηγόρου καὶ κριτικοῦ, ἔχοντος Αὐτοκράτορας νὰ ἐπικρίνῃ καὶ πολυμελῆ οἰκογένειαν διὰ τῆς εὐγλωττίας του νὰ οἰκονομήσῃ, προτιμῶμεν νὰ παραπέμψωμεν αὐτὸν εἰς τὸν Γίββωνα κεφ. β'. εἰς Montesquieu (*Dissert. sur la polit. Rom. dans la relig.*), εἰς Potter (*Hist. du Christ. T. α.*), εἰς Βολταῖρον *Essai sur les Mœurs*, (ἰδιοτ. ἐκδ. σ. 67), Renan (*Et. Rel. σ. 87*), Aug. Thierry *Gaule Rom. A. 504*. ἂν δὲ ἀγαπᾷ τὰς γενικὰς παραπομπάς, εἰς ὅλους ἐν γένει τοὺς λογίους, παρ' ὧν θέλει μάθει πόσον ἠδίκησε τοὺς Ῥωμαίους καὶ ἔτι μᾶλλον ἑαυτὸν, λέγων ὅτι οὐδόλως ἠλασώθησαν τῶν Τούρκων κατὰ τὸν φανατισμὸν, ἐνῷ τόσον ὀλίγον φανατικοὶ ἦσαν οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ῥωμύλου, ὥστε οὐ μόνον πάσας τὰς ξένας θρησκείας ἠνείχοντο καὶ ἐπροστάτευον ἐν Ῥώμῃ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τῶν ἡττηθέντων ἐθνῶν τοὺς θεοὺς, πρὸ πάντων δὲ τῶν Ἑλλήνων, ἐφιλοξένουν ἐν τοῖς πατρώεσι ἱεροῖς (βλ. B. Constant du Polith. Rom. τόμ. 6', σ. 111). Καὶ οἱ μὲν Καίσαρες τοσοῦτον τὴν θρησκείαν κατεφρόνουν, ὥστε μετεχειρίζοντο αὐτήν ὡς πολιτικὸν ὄργανον, οἱ δὲ φιλόσοφοι ἦσαν πάντες κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἐπικούριοι ἢ νεοπλατωνικοὶ καὶ ὁ λαὸς βαρυνθεὶς τοὺς ἐντοπίου θεοῦς ἀνήγειρε βωμοὺς εἰς τὰς ξένας θεότητας μετὰ τοιαύτης προθυμίας, ὥστε ἡ Γερουσία ἠναγκάσθη πολλάκις νὰ μετριάσῃ τὴν ἀκράτητον αὐτοῦ πρὸς τὸν νεωτερισμὸν ὁρμὴν (βλ. Βαλ. Μαξιμ. βιβλ. α', 3). Τὰ ὑπὸ τοῦ ἀξιόλογου κυρίου Δημητρίου Πανταζῆ ἀνακαλυφθέντα ἀρχαῖα χωρία, ἅτινα πρὸ αὐτοῦ πάντες οἱ ἱστορικοὶ εἶχον ἀνακαλύψει, οὐδὲν ἄλλο ἀποδεικνύουσιν, εἰμὴ μόνον ὅτι τοσοῦτον ἀνεξίθρησκοι ἦσαν οἱ Ῥωμαῖοι, ὥστε ἐθεώρουν καὶ ἐτιμῶνουν ὡς ἀσύγνωστον ἔγκλημα τὴν μὴ ἀνεξίθρησκείαν τῶν Ἑβραίων καὶ Αἰγυπτίων, ζητούντων νὰ εἰσαγάγωσιν εἰς Ῥώμην οὐχὶ τοὺς Θεοὺς των, οὐς μετὰ προθυμίας εἶχον ἤδη ὑποδεχθῆναι οἱ Ῥωμαῖοι, ἀλλὰ τὸν φανατισμὸν καὶ τὴν πρὸς τὰ λοιπὰ θρησκευτάματα καταφρόνησιν, ἐφ' ἣ διεκρίθησαν ἄεποτε οἱ ἀπόγονοι τοῦ Ἰσραὴλ καὶ τὰ τέκνα τῆς Αἰγύπτου, τῆς πατρίδος ταύτης τῶν ἱερέων καὶ τῶν κροκοδείλων. Περὶ δὲ τῶν χριστιανῶν εἶπομεν ἤδη ὅτι κατεδιώχθησαν, οὐχὶ ὡς πιστεύοντες εἰς τὸν Χριστὸν, ἀλλὰ διότι, κατὰ τὸ ῥητὸν τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς θρησκείας των, ἦλθον «*βαλεῖν μάχαιραν καὶ οὐχὶ εἰρήνην*».

Τοιαύτη τοῦλάχιστον εἶναι ἡ μαρτυρία πάντων τῶν ἱστορικῶν μνημείων καὶ ἡ γνώμη ὅλων τῶν ἱστοριογράφων, ὥστε ὁ ἀξιότιμος κ. Σαρίπολος ἀποκλῶν τοὺς Ῥωμαίους φανατικωτέρους τῶν Τούρκων, ὑποστηρίζει θέσιν ὅπως

πρωτοφανή και προς πάντας αντιγνωμονεῖ· ἄνευ δὲ τῆς ἐλαχίστης καυχήσεως· ἠδύναντο νὰ προτάξῃ και εἰς τὸ περὶ φανατισμοῦ τῶν Ῥωμαίων κεφάλαιόν του τὴν ἐν σελ. 45, στίχ. γ', τῆς Πολ. Μελέτης χαριεστάτην φράσιν του «ε-κείνο δ' ἔπερ, ὅσον ἡμεῖς ἴσμεν, οὐδεὶς πρὸ ἡμῶν διέκρι-νεν,» ἢ τὴν ἄλλην ἐκείνην «περὶ . . . . τῶν Ῥωμαίων πολλοὶ τε καὶ αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς (ὁ Ναπολέων) πολλὰ εἶπον, ἀλλ' ἡμεῖς διαφωτοῦμεν.»

Μεταβαίνοντες ἤδη εἰς τὰ περὶ Σουετωνίου σπεύδομεν νὰ πληροφρήσωμεν τὸν ἀξιότιμον κ. Σαρίπολον, ὅτι τὸν βιο-γράφον τῶν δώδεκα Καيسάρων, ἀντὶ νὰ καταφρονῶμεν ἐξ ἀμαθείας, ὡς ἐν τῇ ἀπαντήσῃ του κατηγορεῖ ἡμᾶς, μετὰ μεγίστης ἀπ' ἐναντίας περιεργείας ἀναγινώσκουμεν, κρύπτοντες ὅμως τὸ βιβλίον, ἅμα ἴδωμεν εἰσερχόμενον τινα, καὶ κλειδόνοντες αὐτὸ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν· τὴν αὐτὴν δὲ πρόνοιαν ἠθέλωμεν συμβουλεύσει καὶ τὸν ἀξιότιμον κ. Σαρίπολον χάριν τῶν τέκνων του νὰ λαμβάνη, ἐνθυμούμε-νος τί περὶ τοῦ ἱστορικοῦ τούτου ἔλεγον ὁ Ἄγ. Ἰερώνυμος (ap. Tillem. Hist. des Emper. τόμ. β', σ. 486) καὶ ὁ σοφὸς Μυρέτος (Orat. XVII. τόμ. β', σ. 347), ἀποροῦντες «πῶς δὲν ἠρυσθίασεν ὁ χάρτης, ἐφ' οὗ ἐγράφησαν τοιαῦτα αἵσχη.» Περὶ δὲ τοῦ κύρους αὐτοῦ τοῦτο μόνον λέγομεν, ὅτι οἱ μὲν λογιώτατοι τοῦ 19^{ου} αἰῶνος, οἱ μὲν τὴν μεσαιωνικὴν σκωρίαν ἀποτρίψαντες καὶ οὐδὲν ἄλλο εἰμὴ μόνον περιεργὰ ἀνέκδοτα ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀναζητοῦντες, ἡγά-πων ὡς ἦτο ἐπόμενον τὸν κακόγλωσσον Σουετώνιον. οἱ νεώ-τεροι ὅμως κριτικοὶ τοσοῦτον ἀσπλάγχχνως ἐπελέκησαν αὐ-τὸν, ὥστε ὁ μεταφραστὴς αὐτοῦ, ὁ περιώνυμος ἐν φιλολό-γοις Nisard, εὐρίσκων ὑπερβολικὴν τὴν πρὸς αὐτὸν περιφρό-νησιν τῶν συγχρόνων ἔλεγεν ἐν τῷ προλόγῳ τῆς διδοτέως ἐκδόσεως τοῦ Σουετωνίου (Παρις. 1860 σελ. 8) Suetone que les erudits du XVIe siècle ont trop admiré, a été peut être trop déprécié par la critique moderne.» Καὶ τοιαύτη μὲν τῶν κριτικῶν ἡ γνώμη, ἀλλὰ καὶ ἄνευ τῆς βοηθείας τούτων, πᾶς ὁ νοῦν ἔχων δύναται ἀφ' ἑαυτοῦ νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ὁ Σουετώνιος, ἀνασύρων τὰ παραπετά-σματα τῆς κλίνης τῶν Καيسάρων καὶ περιγράφων τί ἔπρατ-τον οὗτοι ἐπ' αὐτῆς, διηγεῖται, πράγματα, ἅτινα τῷ ἦτο ἀ-δύνατον νὰ γνωρίζῃ, καὶ περὶ ὧν οἱ φρόνιμοι ἱστορικοὶ, ἐν οἷς συνευδοκοῦντος τοῦ κ. Σαριπόλου, θέλωμεν συγκαταλέξει τὸν Ναπολέοντα, ἀμφιβάλλουσιν ἀκόμη, ὁ δὲ Βολταίρος (du Pyrrhon. en histoire) ἀπορρίπτει. Ταῦτα πάντα ἐνθυ-μηθεὶς φαίνεται, ἢ λαβὼν καιρὸν νὰ μάθῃ ὁ σοφὸς ἐπικριτὴς τοῦ Ναπολέοντος ἔσπευσε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸ κοινὸν διὰ τῆς «Αὔγης» ὅτι τὰ «περὶ Καίσαρος χωρία τοῦ Σουετωνίου προ-σεπικυρεῖ διὰ μαρτυριῶν τοῦ Κικέρωνος, Πλουτάρχου καὶ Σαλλουστιίου.» Ἀλλὰ τὰ μὲν τοῦ Πλουτάρχου καὶ Σαλ-λουστιίου χωρία οὐδὲν ἔχουσι κοινὸν πρὸς τὴν *impudicitia* τοῦ Καίσαρος, περὶ ἧς ἦν ὁ λόγος, περὶ δὲ τοῦ Κικέρωνος περὶ τὸν ἔκρινεν νὰ σημειώσῃ ὁ εἰλικρινὴς κ. Σαρίπολος, ὁ κατηγορεῖν ἡμᾶς ὡς στρεβλοῦντας τὰ χωρία, ὅτι ἀνέφερε τὸν Κικέρωνα ἀναφερόμενον ὑπὸ Σουετωνίου, (Suet. Caes. § XLIX) ὅπερ, νομίζομεν, ἐλαττώνει οὐκ ὀλίγον τὸ κύρος τῆς μαρ-τυρίας, ἥτις ἄλλως ἀναιρεῖται ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ Κικέρωνος, γράφοντος ἐν τῇ πρὸς Ἀττικὸν 6^ῃ ἐπιστολῇ ὅτι εἰς τὰς κατὰ τοῦ Καίσαρος συκοφαντίας ἐνυπῆρχε «πλειότερον μῦ-θος ἢ ἀλήθεια» (Magis odio quam praesidio.) Ἀλλὰ καὶ τὸ χωρίον τοῦτο ἀνάξιον μνησίας ἔκρινεν ὁ ἀμείλικτος

τοῦ Καίσαρος ἀντίπαλος, καὶ αὐτὸ ἀκόμη τοῦ ἐννοουμένου του Σουετωνίου, ὁμολογοῦντος (Caes. § IX παρὰ Ναπολ.) ὅτι τὰς κατὰ τοῦ Καίσαρος συκοφαντίας ταύτας διέδωκαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ Κουρίων καὶ Βίβουλλος, οἵτινες, ὑπὸ φθό-νου καὶ πολιτικῶν παθῶν παρασυρόμενοι, ἔρριπτον κόπρον φαρμακερὰν κατὰ τῆς ὑπατικῆς τηθένης τοῦ νικητοῦ τῶν. Τὴν δὲ ὁρθότητα καὶ τὸ βάρος τῆς παρατηρήσεως ταύτης εἰσέρτις καὶ ἄλλος ὁ ἀξιότιμος κ. Σαρίπολος εἶναι κατὰ-ληλος νὰ ἐκτιμήσῃ, γνωρίζων πόσον ἠθέλωμεν τὸν ἀδικῆσαι, ἂν ἐκρίνομεν περὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ αὐτοῦ βίου ἐκ τῶν ὅσα διέδιδον οἱ πολιτικοὶ ἀντίπαλοι μεθ' ὧν ἐγρονθοκοπεῖ-το ἐν τῇ Ἐθνοσυνελεύσει, αἱ κακοήθεις ἐφημερίδες, αἵ-τινες ἐδιχοτόμουν τὸ ὄνομά του, καὶ οἱ ἀνάγωγοι μαθηταὶ οἵτινες..... Ἀλλὰ περιττὸν νομίζομεν νὰ ἐξακολουθήσωμεν, διότι καὶ τοὶ ἀπὸ τριῶν ἡδὴ ἐτῶν κατοικοῦντες ἐν Ἑλλάδι καὶ πολλὰς ἀναγνώσαντες τῶν λογίων μας διατριβῶν, ἐν αἷς καὶ τὸ κατ' ἡμῶν ἐν ἀριθ. 1561 τῆς «Αὔγης» ἄρθρον τοῦ ἀξιότιμου κ. Σαριπόλου, τὸ ὑπ' αὐτοῦ δηλ. κομισθὲν εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἐφημερίδος, δὲν ἠδυνήθημεν ἀκόμη νὰ λησμο-νήσωμεν, τὸν στίχον τοῦ γαλάτου σατυρικοῦ, ἐγκαυχώμε-νου ὅτι οὐδέποτε

En attaquant un livre je n'ai effleuré l'auteur.

(Ἔπεται ἡ συνέχεια).

Ε. Μ. Δ. ΡΟΪΔΗΣ.

ΔΙΔΑΦΟΡΑ.

Τὸ σάββατον, ὡς εἶχομεν ἀναγγεῖλαι, ἡ βουλὴ διὰ ψήφων 119 κατὰ 26, 4 ἀρνηθέντων ψήφων, ἐξήλειψεν ὀριστικῶς ἐκ τοῦ συντάγματος τὴν κηλίδα τοῦ Συμβουλίου, ἐλευθε-ρώσασα οὕτω τὸ πολίτευμά μας ἀπὸ ἐν ἄδικον βάρους. Οὐ-δεμίαν συζήτησιν ἔλαβε χώραν· ἡ δὲ πρότασις τοῦ ὑπουργείου περὶ διακοπῆς τῶν ἐργασιῶν τὴν βουλῆς ἀνεβλήθη διὰ σή-μερον.

— Ὁ βασιλεὺς προσυπέγραψε τὴν περὶ καταργήσεως τοῦ Συμβουλίου ἀπόφασιν τῆς βουλῆς. Ἡ πράξις αὕτη τοῦ βα-σιλέως μας νύξῃσε τὴν ἀγάπην καὶ τὰς ἐλπίδας τοῦ λαοῦ.

— Παραιτηθέντος τοῦ κ. Ζαήμεν ὁ μὲν κ. πρωθυπουργὸς ἀνέλαβε σὺν τῷ ὑπουργεῖῳ τῶν ἐξωτερικῶν καὶ τὸ χρεῦ-σαν τῶν ἐσωτερικῶν, ὁ δὲ κ. Σπηλ. Λυτωνόπουλος τὸ τῆς δικαιοσύνης πρὸς τὸ τῆς ἐκπαιδεύσεως.

— Πολλὰ λέγονται περὶ τῆς σημερινῆς ἀποφάσεως τῆς βουλῆς καὶ κατὰ τινὰς μὲν ἐκ συμφώνου ὁ κ. Βούλγαρης καὶ ὁ κ. Κουμουνοῦρος θέλουσι ρίψει τὸ παρὸν ὑπουργεῖον ἵνα φέρωσιν ἐν παροδικῶν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ κ. Ρού-φου ἢ τοῦ κ. Βάλλου καὶ ἐκ τριῶν μελῶν ἐξ ἐκάστης μερίδος, κατ' ἄλλους δὲ ὅτι ὁ κ. Βούλγαρης θέλει ψηφίσει κατὰ τοῦ ὑπουργείου ἄνευ συνενοήσεως μετὰ τοῦ κ. Κουμουνοῦρου. Οὐδέτερον τούτων πιστεύομεν ἔχοντες πεποιθήσιν ὅτι ὁ κ. Βούλγαρης δὲν ἔχει λόγους ἀξίους ἑαυτοῦ νὰ κτυπήσῃ τὸ παρὸν ὑπουργεῖον. Ἄλλοι λέγουσιν ὅτι τὸ ὑπουργεῖον ἔχει πλειονοψηφίαν καὶ δὲν φοβεῖται, τοῦτο δὲ καὶ ἡμεῖς θέλο-μεν ἐπὶ τοῦ παρόντος· ὅπως δὲ ὅμως ἂν ὁ κ. Βούλγα-ρης ἐνωθῇ μετὰ τὸν κ. Κουμουνοῦρον καὶ κατασκευάσῃ τὸ παροδικὸν τότε ἀφίεισι τὸν κ. Δεληγιώργην μόνον ἀρχηγὸν μεγάλης μερίδος.

— Τὸν κόμητα Σπόννεκ ἀναχωροῦντα τὸ σάββατον συ-νώδευσεν ἡ Α. Μ. εἰς Πειραιᾶ.

— Πολλοὶ θέλουσιν ὅτι εἰς τὰ πολιτικὰ μας ἐνεργεῖ δρασ-

στηρίως. ἀλλ' οὐχὶ ὠφελίμως μία ξένη πολιτικὴ

— Χθὲς τὸ ἐσπέρας παρεστάθη ἐν τῷ ἑλληνικῷ θεάτρῳ ἡ ὥραία Κωμῳδία «ἡ Ξενοδόχος» τοῦ περιφήμου Καρόλου Γολδόνη. Ἡ συρροὴ ἦτο μεγίστη, τὴν δὲ παραστασὶν ἐτίμησε διὰ τῆς παρουσίας τοῦ ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, ὅστις ἔμεινεν ἐν τῷ θεωρείῳ τοῦ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Ἡ ἐπιτυχία ἐκ μέρους τῶν ἡθοποιῶν ἦτο πληρεστάτη.

— Πολλαὶ ἀπόπειραι κατεβλήθησαν ὅπως πεισθῇ ὁ κ. Βούλγαρης νὰ ὑποδείξῃ ὑπουργοὺς πρὸς πληρωσιν τῶν κενῶν θέσεων, κατὰ τινὰς μάλιστα προσεφέρθη καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον ἢ πρωθυπουργία· λέγεται δὲ ὅτι ἀπέβησαν μάταιαι.

— Χθὲς παρετηρήσαμεν μεγάλας καὶ πολλὰς περιπολίας ἐξ ἱππέων. Διὰ τὴν ἡ τοιαύτη κίνησιν;

— Ὁ κ. Σπυρίδων Σύρκος παρεχώρησε τὴν περιουσίαν τοῦ εἰς τοὺς δανειστάς του, κηρυχθεὶς εἰς κατάστασιν πτωχεύσεως.

— Ἐτελέσθησαν χθὲς τὸ ἐσπέρας μετ' ἐπισημότητος οἱ ἀρράβωνες τῆς σεμνῆς καὶ ἐναρέτου νεάνιδος κ. Φραντσεσκούλας θυγατρὸς τοῦ κ. Στρατῆ Καρυστινοῦ ἐμποροκτηματίου τῆς πρωτευούσης μετὰ τοῦ ἀξιολόγου νέου κ. Ξενοφῶντος Κυριαζῆ τελειοδιδάκτου. Εὐχόμεθα αὐτοὺς ταχεῖν στέφιν.

— Σύρος 20 9δρίου 1865.

Χθὲς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ἐδικάσθησαν ὑπὸ τοῦ κακουργιοδικείου δύο νέοι κατηγορούμενοι ἐπὶ βιαιὰ ἀπαγωγῇ νέας ὀκτωκαιδεκαετοῦς ἐκ τοῦ χωρίου Ἀμαρουσίου, μίαν καὶ ἡμίσειαν ὥραν ἀπέχοντος τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ μὲν ὡς ἀπλῶς συντελέσας εἰς τὴν ἀπαγωγὴν ἐκηρύχθη ἀθῶος, ὁ δὲ κατεδικάσθη εἰς τριῶν ἐτῶν φυλάκισιν.

— Οἱ δολοφόνοι τῶν ὑπαλλήλων τοῦ ἐν Γαλαζίῳ ἑλληνικοῦ προξενείου εὐρίσκονται εἰς τὰς φυλάκας ἡμῶν καὶ ἡ μακρὰ περὶ αὐτῶν δικογραφία σταλλεῖσα ἐκεῖθεν ἐνδελεχῶς σπουδάζεται ὑπὸ τῆς ἀνακριτικῆς ἡμῶν ἀρχῆς.

— Κατὰ τηλεγράφημα ἀφικθὲν ἐξ Ἀγγλίας εἰς ἓνα τῶν ἐνταῦθα ἐμπορικῶν οἰκῶν ἢ ἀγορὰ τῶν βαμβακίων, μετὰ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ προεξοφλητικοῦ τόκου τῆς πρὸς τῆς Ἀγγλίας εἰς 6 0|0, ἐκαλλιτέρευσεν. (Ἑρμούπολις)

— Ὁ ἀριθμὸς τῶν νοσηλευομένων ἐν τοῖς νοσοκομείοις Πιτροπόλεως ἀνέβαινε τὴν 14ην νοεμβρίου εἰς 2,927.

— Ῥωσικὴ τις ἐφημερὶς ἀναφέρει, ὅτι ἡ γέφυρα τοῦ Σολομβάλα παρέρυθη ὑπὸ τοῦ κατελθόντος πάγου ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Κουζνετσάικα.

— Τὸ ἐθνικὸν κόμμα τῆς Κροατίας ἀπεφάσισε νὰ προτείνῃ τὴν ἑνωσιν τῆς Κροατίας, Οὐγγαρίας καὶ Σλαβονίας καὶ ν' ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀρχὴν κοινῆς βουλῆς.

— Ἡ εἰς Αἴγυπτον ἐξ Εὐρώπης ἀποίκισις ὁσημέραι καθίσταται σημαντικὴ. Ἐκαστον ἀτμόπλοιο, ἑκαστον ἱστιοφόρον, ἀποβιβάζει εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἀλεξανδρείας ἑκατοστύας Εὐρωπαίων, ἐρχομένων αὐτόθι, ὡς ἄλλοτε μετέβαινον εἰς Καλλιφορνίαν, ὅπως πλουτήσωσιν.

Δυστυχῶς ὁμως, ἡ ἀποίκισις αὕτη, ἐν γένει δὲν συγκροτεῖται εἰμὴ ἐξ ἀτόμων ἄνευ πόρου τινὸς, μὴ ἐχόντων μάλιστα τὰ μέσα καὶ αὐτῆς τῆς ἀποτίσεως τοῦ δωματίου τῶν κατὰ τὴν ἀφίξιν. Σύγκειται δὲ κυρίως ἐξ Ἰταλῶν, Μελιταίων, Ἑλλήνων τοῦ Ἀρχιπελάγους καὶ Ἰονίων. Ἐπίσης δὲ καὶ ἡ Γαλλία παρέχει ἱκανὸν ἀριθμὸν ἀποίκων εἰς Αἴγυπτον.

— Ἐξ Ἀλεξανδρείας ἀναγγέλλεται ἀπὸ τῆς 9 Νοεμ-

βρίου ὅτι ἡ Α. Υ. ὁ Ἀντιβασιλεὺς παρεδέχθη ἀξιολογώτατον μέτρον κατὰ τὴν εἰς τὴν Ἄνω Αἴγυπτον περιήγησιν τοῦ ἀναλαβὼν εἰς βάρος τοῦ ἅπαντα τὰ χρέη τῶν φελλάχων (γεωργῶν) τῆς χώρας ταύτης, ἀπαλλάττων οὕτως αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἐπιβαρυνόντων ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν χρεῶν. Συγχρόνως δ' ἡ Α. Υψηλότης διέταξε τὴν σύστασιν σιδηροδρόμου ἀρχομένου ἀπὸ τοῦ Καῖρου καὶ ἀπολήγοντος εἰς τὴν Ἄνω Αἴγυπτον.

Αἱ συμβᾶσαι εἰς μέρος τι τοῦ Σουδάν ταραχαὶ κατεστάλησαν ὁλοσχερῶς.

Αἱ εἰς Ἀλεξανδρείαν, Κάιρον, Πόρτ-Σαῖδ καὶ τὸν ἱσθμὸν τοῦ Σουεῖς ἐργασίαι ἀναμφιβόλως ἔσονται ἐπωφελεῖς εἰς μέρος ἐκ τῶν ἀποίκων τούτων, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ ὑποκρύψῃ τις ὅτι ἐν τῷ συνόλῳ τούτῳ ὑπάρχουσι τινες ἄνευ ἀποχωρῶν ἐγγυήσεων καὶ οἵτινες δὲν θέλουσιν ἀναζητῆσαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν διὰ τῆς ἐντίμου ἐργασίας. Διὰ τοῦτο δ' ἡ κυβέρνησις τοῦ ἀντιβασιλείως συνησθάνθη τὴν ἀνάγκην νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἐγχώριον ἀστυνομίαν, καταστάσας ἀνίσχυρον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, καὶ ἀπεφάσισεν ἵνα ἐπὶ τούτῳ συστήσῃ ἐν σῶμα πρᾶκτόρων συλλεγεγμένων ἐν Ἑλβετία καὶ τεθειμένων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἐνὸς Εὐρωπαίου, ἐξαρτωμένου ἀπὸ τοῦ διοικητοῦ τῆς πόλεως. Τὸ ὠφέλιμον τοῦτο μέτρον μέλλει νὰ πραγματοποιηθῇ ὅσον οὔπω.

— Αἱ αὐτοκρ. διατάγματα ἀπενεμήθη πρὸς τὸν ἐν Τραπεζοῦντι κ. Παντολέοντα Α. Λουτράρη τὸ Ῥωσικὸν παράσημον τῆς ἀγίας Ἄννης γ'. τάξεως.

— Κατὰ τὸ «χρονολόγιον τοῦ Ῥωσικοῦ Νευτικοῦ», ὁ Ῥωσικὸς στόλος διαιρεῖται εἰς 6 μεγάλα ἀτμόπλοια, 8 φρεγάτας, δύο φρεγάτας θωρηκτὰς, 22 κορβέτας, 11 κλίβερ, 3 σιδηρὰς θωρηκτὰς κανονοστοιχίας, 11 θωρηκτὰς κανονοφόρους, 50 κανονοφόρους λέμβους, 7 σκούνας, 4 δρόμονας (yachts), 24 γολέττας, 70 φορτηγὰ, 14 βάρκας καὶ λέμβους (Cbaloupes). Τὸ ὅλον 273 σκάφη. Ὁ στόλος οὗτος παρίστανται δύνανται 37,244 ἱππων, καὶ φέρει 20,931 τηλεβόλα. Περιέχει δὲ καὶ τὰ ἀκόλουθα ἱστιοφόρα:

1 κορβέταν, 4 σκούνας, 3 teuders., 11 φορτηγὰ, 9 δρόμονας, 2 κανονοφόρους, 11 βάρκας κτλ. Τὸ ὅλον 48 σκάφη μετὰ 73 τηλεβόλων. Εἰς ταῦτα δὲ προσθετέον 14 ἐπιπλεούτους θωρηκτὰς κανονοστοιχίας μετὰ 28 τηλεβόλων. Τὸ ὅλον ἐν γένει 325 ἐξωπλισμένα σκάφη μετὰ 2,196 τηλεβόλων.

— Ἡ «Πατρίς» τῶν Παρισίων δημοσιεύει λεπτομερῶς τὰς δαπάνας τῆς Γαλλίας καθ' ὅλον τὸν χρόνον τῆς ἐν Ῥώμῃ κατοχῆς, προσεπιλέγουσα ἐν τέλει τὰς: «Τῷ 1849 ἔδαπανήσαμεν ὑπὲρ τοῦ ἐν Ῥώμῃ γαλλικοῦ στρατοῦ ὀκτὼ ἑκατομμύρια φράγκων· τῷ 1850 τέσσαρα ἑκατομμύρια καὶ ἡμισὺ· τῷ 1851 καὶ τῷ 1852, ἑξ ἑκατομμύρια· τῷ 1853 καὶ 1054, 4,800,090· τῷ 1855, 1, 600,000· ἀπὸ τοῦ 1856 μέχρι τέλους τοῦ 1860, ἑπτὰ ἑκατομμύρια· τῷ 1861, ἑννέα ἑκατομμύρια καὶ ἡμισὺ· τῷ 1862, 6,800,000· τῷ 1863 καὶ 1864 ἑξ ἑκατομμύρια· τελευταῖον τῷ 1865, 2,600,000· ἐν συνόλῳ ἡ Γαλλία ἔδαπάνησε 56,000,000 φράγκα πρὸς ὑποστήριξιν τῆς παπικῆς κυριαρχίας.

Κατὰ τὴν ὁδὸν Εὐριπίδου καὶ ἀπέναντι τοῦ τυπογραφείου τῆς «Ἀγῆς» εἰς τὸ κατάστημα τοῦ κ. Δημητρίου Πωμόνη ὑπ' ἀριθ. 60 πωλοῦνται ΚΑΙΝΑΙ (κραββάτια) σιδηρὰ καὶ στερεὰ παντὸς εἶδους καὶ μεγέθους Ἑλληνικῆς μὲν τέχνης ἀλλ' οὐδὲν διαφερουσὶν τῶν τῆς Εὐρώπης εἰς μετριωτάτην τιμὴν. Οἱ πρᾶσσομαι θέλουσι ὑπερευχαριστηθῇ.